

Osobní kód:

Body:

Kontrola:

Přijímací zkoušky do 1. ročníku GJK – humanitní část
1. kolo 2009 – 24.4.

Úkoly 1. – 9. vycházejí z přiloženého textu „Piolin a já“ (Ukázka I.). Přečtěte ho pečlivě a poté řešte úkoly přímo do zadání zakroužkováním písmene. Otázky označené hvězdičkou mohou mít víc správných odpovědí, otázky bez označení pak mají právě jedno správné řešení. U každé otázky je uvedeno, kolik můžete získat bodů.

1. Do jaké doby autor zasadil děj svého románu? Označte odpověď, která vyplývá z textu.

- A) do devadesátých let 20. století (0 / 1 bod)
- B) do sedmdesátých let 20. století
- C) do šedesátých let 20. století
- D) do současnosti

2*. Zaškrtněte tvrzení, která neplatí pro autora ukázky.

- A) autor je svědek zobrazovaných událostí (0 / 1 / 2 body)
- B) autor zaujímá k vyprávěným událostem nezaujatý postoj
- C) autor se ztotožňuje s vypravěčem
- D) autor nostalgicky vzpomíná na uběhlá léta
- E) autor líčí zobrazované události s ironickým odstupem

3. K jakému typu čtenáře se autor obrací? Označte to, co vyplývá z textu.

- A) Ke svým spolužákům a vrstevníkům. (0 / 1 bod)
- B) K někomu, kdo nestrávil mládí ve stejné době jako on.
- C) K čtenáři dětské literatury.
- D) Ke čtenáři dobrodružné literatury.

4. Jakou funkci v textu plní poznámky pod čarou? Označte to, co vyplývá z textu.

- A) umělecký text proměňují v text odborný (0 / 1 bod)
- B) vysvětlují nesrozumitelná slova
- C) dodávají osobnímu vyprávění nezaujatost a objektivitu
- D) ironicky komentují dobové souvislosti

5. Jakou funkci mají uvozovky u věty „Ivan Langer navíjen na kola hořícího tiráku Benzina“ ? Označte to, co vyplývá z textu.

- A) Uvozují obrazné představy vypravěče. (0 / 1 bod)
- B) Uvozují ironické sdělení vypravěče.
- C) Uvozují přímou řeč vypravěče.
- D) Citují název uměleckého díla.

6. Označte řádek, který obsahuje výpověď, jež je v daném kontextu ironická.

Ironie: úmyslné a průhledné vyjádření protikladem, výsměch

- A) „...kde zrovna řádl švihák jménem Husák...“ (0 / 1 bod)
- B) „...kteří se zpoza svých chlebiček srdečně zasmáli...“
- C) „Do tý jdu, tak do ní nechoďte. To se týká tebe, dvouhlavej draku!“
- D) „Ivan Langer navíjen na kola hořícího tiráku Benzina“

7. V první poznámce se používá výraz *puk* jako :

- A) antonymum (0 / 1 bod)
- B) synonymum
- C) mnohovýznamové slovo
- D) homonymum

8. Označte řádek, který uvádí česká synonyma, která nejlépe odpovídají významu slov *predátora* a *koexistenci* ve větě „Vědomí společného predátora nakonec mně, Piolinovi i Langrovi umožnilo důstojnou koexistenci.“

- A) zločince, odplatu (0 / 1 bod)
- B) ničitele, výskyt
- C) nepřítel, soužití
- D) lovce, živobyčí

9*. Která(é) z následujících vět obsahuje(i) výraz či slovní spojení, které/á jsou v daném kontextu nespisovná?

- A) „...kde zrovna řádil švihák jménem Husák...“ (0 / 0,5 / 1 bod)
- B) „Navlékli Piolina do hnědých tesilek ...“
- C) „...tak do ní nechoďte...“
- E) „...na niž se přicvaklo magnetické ovoce...“

Úkoly 10. -19. vycházejí z díla M.Kundera „Nesnesitelná lehkost bytí“ (Ukázka II.). Přečtěte ho pečlivě a úkoly řešte přímo do zadání zakroužkováním písmene. Otázky označené hvězdičkou mohou mít více správných odpovědí, otázky bez označení pak mají právě jedno správné řešení.

10. Souvětí „*Ve společnosti, kde...*“ (ř.14-16) se skládá z

- A) 3 vět hlavních a 2 vedlejších (0 / 1 bod)
- B) 1 věty hlavní a 3 vedlejších
- C) 2 vět hlavních a 1 vedlejší
- D) 2 vět hlavních a 2 vedlejších

11. Věta „...*a jejich vliv se tudíž...*“ v témže souvětí je

- A) vedlejší přívlastková (0 / 1 bod)
- B) vedlejší příslovečná důsledková
- C) hlavní
- D) vedlejší předmětná

12. Výraz *vliv* (ř.14) plní ve větě funkci

- A) podmětu (0 / 1 bod)
- B) přívlastku
- C) předmětu
- D) doplňku

13. Označte slovo opačného významu k pojmu *revolta* (ř.1) - tak aby nejlépe odpovídalo kontextu.

- A) absence (0 / 1 bod)
- B) averze
- C) letargie
- D) nostalgie

14. Označte výraz, který nejlépe v daném kontextu odpovídá významu slova *kategorický* ve spojení „*kategorický souhlas*“ (ř. 10).

- A) bezvýhradný (0 / 1 bod)
- B) podmíněný
- C) vynucený
- D) pochybný

15*. Pro charakteristiku totalitního režimu vymýšlí Milan Kundera pojem komunistického (totalitního) kýče (ř. 3,17). Které vlastnosti mají kýč a totalita společné? Zaškrtněte pouze ta (to), která (é) vyplývají z textu.

- A) jednoznačnost (0 / 1 / 2 body)
- B) masovost
- C) zábavnost
- D) nemožnost ironie

16. Rozhodněte, zda u slovního spojení *inkvizice kýče* (ř.15) dochází k přenesení významu a jestli se jedná o metaforu nebo metonymii.

(0 / 1 bod)

Metafora (z řeckého μεταφέρειν – *metaférein*, přenos) je jazyková a rétorická konstrukce spočívající v přenesení významu na základě vnější nebo vnitřní (strukturální) podobnosti. Jedná se o přenesení významu původního pojmenování na jiný předmět. Metafory mohou využívat různých druhů podobnosti: týkající se tvaru nebo struktury (*zub pily*), týkající se rozsahu nebo množství (*kapka štěstí*), týkající se funkce (*hlava rodiny*), týkající se místa nebo polohy (*čelo postele*).

Od metafory se odlišuje **metonymie**, což je přenesení významu na základě jiné souvislosti než podobnosti, například přenesení významu podle původu nebo příčinnosti (například z autora na dílo, z činnosti na firmu atd.), přenesení z jednoho jevu na jiný vyskytující se typicky v jeho blízkosti (udeřil hrom), z nádoby na její obsah.

- A) nejedná se o přenesený význam
- B) metafora
- C) metonymie

17. Klíčem k pochopení kýčovitosti totality je podle autora proces „*idiotské tautologie*“ (ř. 12). Označte řádek, který vysvětluje její podstatu. Pomoci by vám mohlo i slovníkové heslo.

(0 / 1 bod)

Tautologie (z řeckého ταυτολογία, *tautologia*, výpověď o témže) je logicky pravdivá formule; definice kruhem, v níž to, co se definuje, jen jinými slovy opakuje to, co je obsaženo v tom, co má být definováno, důkaz dokazovaným.

- A) Při oslavách Prvního máje dokázala komunistická moc rozzářit i lhostejné lidi. Účastníci průvodu se tvářili nadšeně, neboť komunistická hesla vnímali jako oslavu života (lásky, práce, štěstí apod.). Toto jejich nadšení však bylo falešné, ve skutečnosti se chtěli jen zalíbit komunistické moci.
- B) Radostný duch oslav vyvolává dojem, že není oslavován pouze komunistický svátek, ale že se vzdává hold obecně lidským hodnotám. S obecně sdílenými hodnotami (láska, štěstí, zdraví apod.) přitom nelze nesouhlasit, a tak se tímto souhlasem vyjadřuje též souhlas s hesly komunismu.
- C) Při oslavách svátků (prvomájový průvod) všichni pouze předstírají radost a nadšení. Účastníci se jich jen z toho důvodu, aby měli pocit, že žijí svůj život šťastně a smysluplně. Svátek jim umožňuje, aby cítili radost ze života.
- D) Komunistická hesla jsou hloupá, a proto vyvolávají u účastníků průvodu úsměv. Takové zesměšnění komunismu dokáže rozzářit i lhostejné lidi. Prvomájové průvody přitahovaly všechny, kteří chtěli oslavu komunismu nahradit radostnou oslavou života (lásky, vlasti, práce apod.).

18*. Které z rysů totalitní společnosti Kundera popisuje? Zaškrtněte pouze to (ta) tvrzení, které (á) vyplývají z 2.odstavce textu.

(0 / 1 / 2 body)

- A) V totalitní společnosti chybí možnost svobodné umělecké tvorby.
- B) V totalitní společnosti různé politické směry navzájem omezují svou moc.
- C) V totalitní společnosti každý o všem pochybuje.
- D) Totalitní společnosti stojí na lži a přetvářce.
- E) Totalitní společnost potlačuje (tváří se, že neexistuje) homosexualitu.

19*. Která z následujících tvrzení platí pro Kunderův text ?

(0 / 0,5 / 1 bod)

- A) autor nepoužívá prostředky ironie
- B) autor (vypravěč) se distancuje od tématu své výpovědi
- C) autor (vypravěč) mluví prostřednictvím literární postavy
- D) autor míchá prostředky románového a odborného textu

20. M.Kundera používá často závorky. Jakou stylistickou funkci plní v předposledním souvětí (ř.17-22) ?
(0 / 1 bod)

- A) V závorkách se objevují konkrétní příklady.
- B) Pouze v závorkách si autor dovoluje emocionální zbarvení výpovědi.
- C) Obsah závorky vysvětluje pojmy, které jí předcházejí.
- D) Obsahují subjektivní názor autora, a proto autor tyto výpovědi odděluje od hlavního textu.

Následující úkoly již s texty bezprostředně nesouvisí, ale týkají se historického a kulturního kontextu. Úkoly řešte přímo do zadání zakroužkováním písmene.

21. Autoři obou textů popisují zkušenost člověka žijícího v totalitním Československu. Výrazným mezníkem v dějinách socialistické republiky byl rok 1968 a události tzv. „pražského jara“. Představitelé komunistické strany se včele s Alexandrem Duběčkem pokusili o reformu socialismu, která však neuspěla. Označte řádek, na němž jsou uvedeny programové cíle představitelů „pražského jara“, kteří usilovali o reformu socialismu v Československu.

(0 / 1 bod)

- A) demokratizace společnosti, zlepšení životní úrovně občanů, zrušení cenzury
- B) procesy se stalinisty, americká vojenská základna na území republiky, zákaz KSČ
- C) ochrana životního prostředí, odchod sovětských vojsk z republiky, svobodné volby
- D) ekonomická reforma, restituce znárodněného majetku, návrat sudetských Němců

22. Reformní proces pražského jara skončil neúspěšně. Označte důvod tohoto neúspěchu.

(0 / 1 bod)

- A) invaze vojsk Varšavské smlouvy
- B) hospodářská krize
- C) nezájem západních demokracií o dění v Československu
- D) pasivita občanů Československa

23. Označte události, které jsou ve vzájemném kauzálním vztahu (v posloupnosti příčina→důsledek).

(0 / 1 bod)

- A) ekonomická krize socialismu → změna ve vedení KSČ → pokus o reformu socialismu → vpád vojsk Varšavské smlouvy
- B) smrt Jana Palacha → pokus o ekonomickou reformu → volba Ludvíka Svobody prezidentem → protesty občanů proti vpádu vojsk
- C) emigrace československých občanů do zahraničí → vpád vojsk varšavské smlouvy → zrušení cenzury → rehabilitace politických vězňů
- D) vpád vojsk varšavské smlouvy → změna ve vedení KSČ → kulturní a ekonomický rozkvět Československa → otevření hranic

24. Československé dějiny druhé poloviny 20. století utvářela řada klíčových událostí. Seřad'te následující události v časové posloupnosti od nejstarší k nejmladší, tzn. u jedničky bude událost, která má nejbliže k roku 1945, u šestky ta, co se odehrála v 90. letech.

(0 / 1 / 2 body)

- A) pád Berlínské zdi
- B) invaze vojsk Varšavské smlouvy do Československa
- C) demonstrace na Národní třídě potlačena Bezpečností
- D) Václav Havel zvolen československým prezidentem
- E) kolektivizace zemědělství a zakládání JZD
- F) Gagarin ve vesmíru

Osobní kód:

25. Klíčovým prostředkem ideologické komunikace je polarizace, tzn. černobílé rozdělení světa na přátele a nepřátele, hrdiny a padouchy, zlo a dobro, apod. Dobře to ilustruje následující plakát. Pozorně si ho prohlédněte a z nabízených vlastností, hodnot, emocí, postojů a institucí vyberte ty, které plakát zobrazuje. Rozhodněte, které z nich zobrazuje jako kladné a které jako záporné. K písmenům přiřad'te jejich čísla.

(0 / 1 / 2 body)

- 1/ síla
- 2/ slabost
- 3/ rodina
- 4/ práce
- 5/ agresivita
- 6/ bdělost
- 7/ zákeřnost
- 8/ závist

A) kladné:

.....

B) záporné:

.....